

О.Г. Шидакова-Каменюка, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

З.І. Кучерук, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.Л. Рогова, канд. екон. наук, доц. (*ПУЕТ, Полтава*)

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ РИНКУ ПРАЦІ

Одним з важливих чинників економічного зростання держави є підвищення рівня розвитку науки і техніки та якості освіти. Це передбачає міцний зв'язок між економічними інститутами та освітянською системою суспільства, зокрема вищою освітою. Головним завданням вищої освіти є формування кадрового потенціалу країни. Саме якість підготовки фахівців визначає конкурентоспроможність економіки та соціальну стабільність у суспільстві.

Економічна криза внесла певну нестабільність у формування сучасного ринку праці. Однак відмічається, що роботодавці роблять свій вибір на користь кандидата з вищою освітою. Тобто наявність вищої професійної освіти відкриває більше можливостей для працевлаштування. Проблемою підготовки професійних кадрів у сучасних умовах є невідповідність структури випускників освітянських організацій реальним запитам роботодавців. У зв'язку з цим постає питання забезпечення якості підготовки фахівців з орієнтуванням на вимоги сучасного ринку праці.

Раціональне функціонування підприємств галузі в сучасних умовах не можливе без постійного розвитку й удосконалення. Тому роботодавці при наймі працівників враховують не тільки формальні кваліфікації, а віддають перевагу «гнучким» робітникам, здатним швидко адаптуватися до непередбачуваних змін. Постійне ускладнення виробничих процесів, виникнення нових спеціалізацій потребує від працівника певної мобільності. Внаслідок цього зростає потреба у висококваліфікованих співробітниках, які володіють різномісними навиками та підвищеними здібностями до навчання та адаптації.

Тому в ідеалі профілі умінь повинні поєднувати конкретні вміння, необхідні для трудової діяльності в певній галузі, і базові, які необхідні для будь-якого робочого місця. Ці вміння також називають загальними – вони включають здатність аналізувати і організовувати складну інформацію, брати на себе відповідальність, керувати ризиками, приймати ефективні рішення, працювати в команді та ін.

Отже, випускник сучасного закладу вищої освіти має бути не лише висококваліфікованим фахівцем у своїй галузі. Сучасний ринок праці вимагає розвитку фахівця творчого, ініціативного, який має організаторські навички та вміння спрямовувати діяльність свого підрозділу на вдосконалення технологічного процесу шляхом запровадження в практику нових досягнень наукової і технічної думки.

Навчання протягом усього життя передбачає навчання, що здійснюється як в межах, так і за межами системи формальної освіти в широкому різноманітності нових контекстів. Це означає, що основним ключовим умінням стає здатність людини здійснювати пошук нових знань, освоювати і розвивати нові компетенції.

Задача вищої школи полягає у підготовці фахівців, здатних самостійно вирішувати важливі завдання, застосовувати передові ідеї теорії та практики управління в умовах ринкової економіки. Ця обставина передбачає виховання студента, здатного до такої культури розумової праці, за якої формуються засоби творчої діяльності. Виникає необхідність озброєння молодих фахівців новітніми знаннями в галузі наукових досліджень. Із метою підготовки фахівців такого рівня навчальні плани закладів вищої освіти передбачають виконання студентами курсових і випускних кваліфікаційних робіт, різних форм навчально-дослідної роботи (підготовка рефератів, повідомлень, доповідей, проведення досліджень під час лабораторних занять і на виробництві тощо), участь студентів у науково-практичних конференціях та ін. Таким чином, наукова підготовка студентів у закладах вищої освіти є однією з основних програм навчання.

Використання наукового потенціалу вищої школи, поліпшення якості підготовки фахівців, виховання в них потреби наукового пошуку під час розв'язання професійних завдань у практичній діяльності зумовлює необхідність викладання курсу «Методологія та організація наукових досліджень». Унаслідок вивчення курсу студенти засвоюють методологію й методику наукових досліджень, способи їх організації; набувають навичок відбирання й аналізу інформації; вчаться формулювати мету та завдання дослідження, розробляти робочу гіпотезу, планувати й проводити експеримент, обробляти результати і оцінювати помилки та спостереження, зіставляти результати досліджень із робочими гіпотезами, формулювати висновки за результатами дослідження, складати наукові твори.

Вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» сприяє розвитку інтелектуального потенціалу студентів, розвиває їх здібності до самоаналізу, вміння творчо мислити, що підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці.